

УДК 616.711.9

Гагара В.Ф.,

*кандидат медичних наук, доцент кафедри фізична терапія та ерготерапія
Національний університет «Запорізька політехніка»;*

Горячев А.В.,

*фахівець з фізичної реабілітації РЦ «Гутта»
Україна, м. Запоріжжя*

ЗАСТСУВАННЯ НОВОГО РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ХВОРИХ З ТРАВМАМИ ХРЕБТА

Хворі з травмами хребта мають рухові порушення різного ступеня тяжкості. Розробка науково обґрунтованих, ефективних програм реабілітації хворих з травмою хребта залишається однією з найактуальніших проблем сучасної медицини. Актуальність обумовлена великою поширеністю хребетної травми, високими показниками інвалідизації, відсутністю загальноприйнятих підходів до комплексного лікування цих хворих.

Травми хребта виникають під впливом сил значної величини і належать до найтяжчих травм опорно-рухового апарату. Основними причинами травм хребта є дорожньо-транспортні пригоди, нещасні випадки у побуті і на

виробництві, спортивні травми. Хворі з травмами хребта мають рухові порушення різного ступеня тяжкості.

Щорічне зростання частоти травм хребта пов'язане з прискоренням темпу життя, збільшенням числа автомобілів і швидкостей їх руху, ускладненням виробництва. У кожній європейській країні щорічно з'являється близько 1000 нових хворих, а в США – близько 15000. За статистичними даними ВООЗ щороку в Україні травму хребта отримують понад 2000 людей. Більша половина потерпілих – соціально активна і працездатна частина населення. На даному етапі у нашій країні у зв'язку з військовими діями в зоні антитерористичної операції різко зросла кількість осіб, які мають травматичне пошкодження хребта.

Особливості патології рухових систем у хворих із травматичною хворобою вимагають певної послідовності (етапності) реабілітації, своєрідного методичного підходу, як в питаннях оцінки компенсації порушених функцій, так і в принципах відновного лікування.

Визначальне значення в лікуванні пацієнтів з пошкодженням хребта має розробка ефективних програм, в тому числі із застосуванням комплексів лікувальної фізкультури, фізіотерапії.

У зв'язку з цим, вивчення, розробка і наукове обґрунтування нових програм реабілітації хворих з травмою хребта на основі застосування лікувальної фізкультури та фізіотерапії на сучасному етапі залишаються однією з найактуальніших проблем.

Виходячи з вищевикладеного, ми вирішили досвідченим шляхом довести важливість застосування комплексів вправ лікувальної фізичної культури та фізіотерапії при реабілітації хворих з травмами хребта.

Об'єктом дослідження є фізична реабілітація хворих з травмами хребта.

Предметом дослідження є нова комплексна програма фізичної реабілітації хворих з травмами хребта.

Мета роботи: розробити та обґрунтувати комплексну програму фізичної реабілітації хворих з травмами хребта.

Обстеження проводилось на базі РЦ «Гута» м. Запоріжжя. Нами було обстежено 40 чоловіків з травмою грудного відділу хребта, вони були поділені на контрольну та основну групу. До основної групи увійшло 20 чоловіків, яким були запропоновані розроблені нами комплекси ЛФК, масажу та фізіотерапії, а до контрольної - 20 чоловіків, які проходили тільки курс ЛФК та масажу.

На початку та у кінці дослідження було проведено обстеження функціональних показників рухової сфери хворих, оцінювався больовий синдром, психоемоційний стан та якість життя. Для цього застосовувалися такі методи дослідження:

- мануальне тестування м'язів за Ловеттом;

- тестування спастичності м'язів за шкалою Ашворта;
- вивчення функціонального статусу за допомогою індексу повсякденної активності Бартел;
- короткий больовий опитувальник;
- оцінка якості життя за опитувальником SF-36;
- оцінка психоемоційного стану за тестом САН;
- оцінка реактивної та особистісної тривожності за опитувальником Спілбергера.

Для поліпшення функціональних показників рухової сфери у хворих з травмами хребта в основній групі додатково до основного комплексу фізичної реабілітації (лікувальна гімнастика та масаж) були застосовані фізіотерапевтичні процедури (магнітотерапія).

Після проведення фізичної реабілітації хворих обох дослідних груп встановлена тенденція до позитивних змін досліджених показників рухової сфери. У пацієнтів відмічалось зменшення больових відчуттів, поліпшилися функціональні можливості хворих, психоемоційний стан, і як наслідок, поліпшилася якість життя хворих.

Ми передбачаємо, що запропонований комплекс реабілітаційної програми для хворих з травмами хребта вплине на поліпшення функціональних показників рухової сфери, зменшення больових відчуттів, поліпшення психоемоційного стану і якості життя хворих.